

Förarintyg för fritidsbåt

Nämnden för båtlivsutbildning, NFB, bär det administrativa ansvaret för krav på, kunskapskontroll för samt registrering av vissa intyg för fritidsbåtförare. I nämnden ingår Svenska Båtunionen, Svenska Kryssarklubben, Svenska Seglarförbundet och Transportstyrelsen.

Allmänt om Förarintyg för fritidsbåt - Gäller från 01 juli 2011

Förarintyg för fritidsbåt är ett intyg om att innehavaren vid provning visat sig ha teoretiska kunskaper om för att föra fritidsbåt inomskärs och i skyddade vatten, i första hand i dagsljus och goda siktförhållanden samt hur man visar gott sjömanskap.

För att få Förarintyg för fritidsbåt, ska den sökandes kunskaper prövas av en förhörsförrättare, auktoriserad av NFB.

Lista över, av NFB auktoriserade, förhörsförrättare finns på NFBs webbsida, www.nfb.a.se
Avgift för provning är 300 kronor.

Förutsättningar:

För erhållande av Förarintyg gäller nedan angivna förutsättningar och kunskapsfordringar:

- Provningsen ska vara skriftlig, men kan kompletteras med ett muntligt förhör. Vid provningens slut ska förhörsförrättaren meddela om provningen godkänts eller inte.
- Sökanden ska under kalenderåret fylla lägst 12 år.

Kunskapsfordringar

I det följande avses med:

Kännedom att en sökande utan krav på detaljkunskap, på ett i huvudsak riktigt sätt, kan redogöra för aktuellt avsnitt.

Kunskap att en sökande med krav på detaljkunskap, på ett riktigt sätt, kan redogöra för aktuellt avsnitt.

Färdighet att en sökande under realistiska tidsförhållanden praktiskt kan lösa aktuell uppgift på ett godtagbart sätt.

Svenska sjökort, pappers- och elektroniska, symboler och förkortningar i korten

Kännedom om olika slag av svenska sjökort, pappers- och elektroniska.

Kunskap om symboler och förkortningar i Kort 1, som är viktiga vid navigering inomskärs. Detta gäller såväl pappers- som elektroniska sjökort.

Kännedom om att det kan vara andra symboler i elektroniska sjökort.

Kännedom om uppdatering av sjökort, pappers- och elektroniska, samt Underrättelser för sjöfarande, Ufs.

Kunskap om gällande utmärkningssystem, sjövägsmärken samt fasta sjömärken, som ska beaktas vid förande av båt.

Kännedom om hur man väljer sjökort, pappers- och elektroniska, med rätt skala för att få rätt information.

Kännedom om olika sjökorts, pappers- och elektroniska, möjligheter och begränsningar.

Navigering

Kunskap om 360°-systemet.

Kännedom om kompassen och påverkan av missvisning och deviation.

Kännedom om missvisningens storlek och betydelse i hemmafärdvatten.

Kännedom om hur man kan göra kompasskontroll.

Kännedom om satellitnavigering, tillsammans med elektroniska sjökort samt deras möjligheter och begränsningar.

Kännedom om logg och lod.

Kunskap och färdighet i att mäta distanser, ta ut kurser och bäringar (orättade), utföra enklare fart-, tid- och distansberäkningar, markera ett läge med känd latitud och longitud samt positionsbestämma en i sjökortet angiven punkt.

Kunskap och färdighet i att bestämma positionen genom krysspejling (orättade bäringar).
Kännedom om hur man uppskattar avdriftens storlek och hur man kan kompensera för denna.
Kännedom om hur man med ledning av sjökort planerar sin färd.
Kunskap om hur man, med ledning av sjökort och observationer av omgivningen, navigerar dagtid.
Kännedom om principerna för hur man navigerar under mörker med ledning av olika typer av farledsfyrar.

Kännedom om hur man navigerar i nedsatt sikt.
Kännedom om den hjälp vid navigering, som kan fås från olika seglingsbeskrivningar.

Säkerhet, sjömanskap och sjukvård

Kännedom om olika båtars manöveregenskaper, bl.a. roder och propellerverkan.
Kännedom om båtars svallegenskaper samt hur svall påverkar andra båtar, bryggor, mm.
Kännedom om att ta hänsyn till människor och natur, minska risker, hålla lämplig fart, mm.
Kännedom om olika sätt att visa hänsyn i hamn.
Kännedom om förtöjning och losskastning samt användning av spring.
Kännedom om åtgärder vid hårt väder samt om metoder och principer för ankring samt bogsering.

Färdighet att utföra dubbelt halvslag, dubbelt halvslag kring egen part, råbandsknop, skotstek och pålstek.
Kännedom om tågvirke, dess användningsområden och hantering, inklusive hur man kvajlar.
Kännedom om kastteknik, för att kasta en lina.
Kännedom om hur man planerar, rustar båt samt förbereder besättning, för att undvika problem och nödsituationer.

Kännedom om kontroll av båtens utrustning och funktioner, före, under och efter färd.
Kännedom om underhåll av bränsle-, smörj-, kyl- och elsystem.
Kännedom om hur man kan förebygga och förbereda för en eventuell plötslig situation, t.ex. motorstopp, brand, läckage.
Kännedom om vilka åtgärder och manövrar som kan vidtas vid "man överbord" och vid ombordtagning av nödställd.

Kännedom om risker vid hårt väder samt vid nedsatt sikt.
Kännedom om vikten av att ha rätt klädsel vid olika väderförhållanden.

Kännedom om lämplig säkerhets- och nödutrustning för fritidsbåtar samt hur den används.

Kunskap om när och hur brandsläckare, räddningsväst, flytplagg och annan säkerhets- och nödutrustning ska användas.

Kunskap om hur sjöräddningen larmas.

Kunskap om skyldigheten att ingripa och hjälpa nödställda, där detta kan ske utan fara för egen säkerhet (sjölagen 6 kap. 6 §).

Kännedom om de första varningstecknen vid nedkylning (hypotermi) samt åtgärder.
Kännedom om åtgärder vid brännskador.
Kännedom om åtgärder vid sjösjuka, bränd av manet, fjärsingstick samt huggormsbett.

Miljö

Kännedom om lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg, 2 kap. 2 §, 4 §
 Kännedom om svenska bestämmelser för natur- och djurskyddsområden samt hänsynsområden.
 Kännedom om hantering av miljöfarligt material, som kan förekomma i samband med fritidsbåtar.

Kännedom om miljövänligt framförande av motorbåtar med tanke på svall, buller och luftföroreningar.
 Kännedom om bränsleförbrukning vid olika farter.

Väder och vind

Kännedom om den hjälp som kan fås av väderleksrapporter via VHF, internet, telefonsvarare, radio och TV.

Kännedom om ovädersmoln samt vindriktningar kring låg- och högtryck.

Kännedom om sjöbris.

Kännedom om när risk för dimma föreligger.

De internationella sjövägsreglerna

Del A – Allmänt

Kännedom om tillämpningsföreskrifter, bestämmelser om ansvar och definitioner för att rätt kunna tillämpa de internationella sjövägsreglerna främst med avseende på vad som nedan anges under respektive kapitel.

Del B – Styrnings- och seglingsregler

Kunskap om samtliga regler, med undantag för Regel 9 c, e, Regel 10 i, k, l samt Regel 18 c-f.

Del C – Fartygsljus och signalfigurer

Kännedom om principerna för lanternföring.

Tillämpning (Regel 20), Definitioner (Regel 21), Maskindrivna fartyg på väg (Regel 23 a), Maskindrivet fartyg under 12 meter (Regel 23 d), Segelfartyg på väg och fartyg under rodd (Regel 25), Dykning (Regel 27 e 2), Fartyg till ankars (Regel 30 a-c samt e).

Del D – Ljud- och ljussignaler

Kunskap om ljudsignaler som ska avges från fartyg:

Definitioner (Regel 32), Ljudsignalutrustning (Regel 33 b), Manöver- och varningssignaler (Regel 34 a, d samt e).

Kunskap om ljudsignaler som skall avges i nedsatt sikt av maskindrivna fartyg (Regel 35 a), segelfartyg m.fl. (Regel 35 c) och båtar (Regel 35 j).

Kunskap om nödsignaler (Regel 37 samt Annex 4, 1 a-k samt 2).

Sjötrafikförordning (1986:300)

Kännedom om sjötrafikförordningens bestämmelser (kapitel och paragraf):

Definition av fartyg (1 kap. 1 §) samt gott sjömanskap (1 kap. 5 §) samt hälsokrav och alkoholpåverkan mm (1 kap. 6 §).

Förbud att förtöja vid sjömärken, mm (3 kap. 5 §).

Ansvarsbestämmelser (5 kap. 1 § punkterna 1, 2 och 5)

Föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2009:44) om sjövägsregler

Kännedom om Definitioner, Bilaga 2 Avsnitt 1.

Kunskap om Dykning, Bilaga 2 Avsnitt 3-2.

Kännedom om Hög fart, blått blixtljus, Avsnitt 5.1 samt 5.4.

Kännedom om Möten i trånga farvatten, Bilaga 2 Avsnitt 7.3-5

Kännedom om Fartygsljus inte i skymning eller gryning, Bilaga 2 Avsnitt 7.6.

Kännedom om Signalfigurer inte visas, Bilaga 2 Avsnitt 7.7.

Kännedom om Ankarljus/-signal inte visas, Bilaga 2 Avsnitt 7.8.

Kännedom om Toppljus båt, Bilaga 2 Avsnitt 7.9.

Kännedom om Linfärja, Bilaga 2 Avsnitt 7.13-15.

Sjölagen (SFS 1994:1009)

Kännedom om sjölagens bestämmelser (kapitel och paragraf):

Definition av skepp och båt samt fartyg (1 kap. 2 och 3 §§).

Fartygs sjövärdighet, bemanning (1 kap. 9 §).

Befälhavarens skyldigheter för fartygets sjövärdighet (6 kap. 1 §).

Befälhavarens skyldighet att framföra fartyget med iakttagande av gott sjömanskap (6 kap. 2 §).

Befälhavarens skyldigheter vid sjönöd (6 kap. 6 §).

Redaransvar (7 kap. 1 §).

Befälhavarens skyldigheter vid sammanstötning (kollision) mellan fartyg (8 kap. 4 §).

Straffansvar vid brist i sjövärdighet (20 kap. 1 §) samt vid brist i gott sjömanskap (20 kap. 2 §).

Straffansvar vid störande hastighet eller annan störning av omgivningen (20 kap. 3 §).

Straffansvar för sjöfylleri (20 kap. 4 §) samt grovt sjöfylleri (20 kap. 5 §).

Straffansvar för underlåtenhet att bistå andra vid sjönöd (20 kap. 7 §).

Straffansvar för smitning från eller försummelse vid sjöolycka (20 kap. 8 §).

Fartygssäkerhetslagen (2003:364)

Kännedom om fartygssäkerhetslagens bestämmelser om (kapitel och paragraf):

Passagerarfartyg (1 kap. 3 §).

Allmänna krav på fartyg och bemanning (2 kap. 1-6 §§).

Båtpraktik

NFB rekommenderar, att sökanden, för att få inblick i handhavandet av en fritidsbåt och av praktisk navigering inomskärs eller i annat farvatten nära land, deltar i en övning, som beskrivs här nedan eller i annan likvärdig övning.

Målet med övningen är att väcka deltagarnas intresse att öva sin färdighet i navigering och hantering av båt. Övningen ska samtidigt ge deltagarna en uppfattning om hur de senare kan öva med den egna båten.

Med "likvärdig övning" avses annan övning, som innehåller i stort sett samma moment. Viktigt är att varje deltagare utför de olika momenten. Moment nio kan utföras gemensamt. Övningen bör utföras i en fritidsbåt eller motsvarande (inte skepp). Bevis om deltagande i övningen tecknas i intygsboken av övningsledaren eller av förhållsörättaren.

Övningen består av följande moment:

1. Läsa sjökort, utpeka objekt i naturen som markerats i sjökort och omvänt.
2. Styra efter kompass och i enslinje.
3. Utföra kompasskontroll i enslinje.
4. Navigera i utprickat farvatten.
5. Utföra lägesbestämning.
6. Utföra "man-överbord"-manöver genom bärgning av fendert eller dylikt.
7. Utföra manövrar för att erfara effekten av roder- och propellerverkan.
8. Utföra losskastning och tilläggningsövning på lämpligt sätt.
9. Delta i förtöjning av båt med användning av spring.